

STŘEDNÍ ŠKOLA
GRAFICKÁ BRNO
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Směrnice S05/2025
č. j. SSGB 1409/2025

Program poradenských služeb a preventivní program pro školní rok 2025/2026

Datum vydání: 29. 8. 2025

Účinnost od: 1. 9. 2025

Vypracovala: Mgr. Dagmar Gallistlová

Mgr. Tereza Marholdová

Doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, PhD.

Schválil: Ing. Petr Veselý

Uložení: sekretariát ředitele SŠG Brno, disk SŠG Brno

Rozsah platnosti: všechny úseky školy

Spisový znak A.3, skartační lhůta: A 5

Obsah:

1. Program poradenských služeb ve škole

- 1.1 Charakteristika školy**
- 1.2 Základní legislativní rámec**
- 1.3 Organizace školních poradenských služeb – školní poradenské pracoviště (ŠPP)**
- 1.4 Obsah poradenských služeb**
- 1.5 Náplň práce a standardní činnosti poradenských pracovníků školy**
- 1.6 Prostory a vybavení ŠPP**
- 1.7 Práce s informacemi a důvěrnými daty**

2. Preventivní program školy

- 2.1 Analýza výchozí situace**
- 2.2 Cíle prevence**
- 2.3 Soubor preventivních aktivit pro jednotlivé cílové skupiny**
- 2.4 Evaluace PPŠ**
- 2.5 Strategie předcházení školní neúspěšnosti**
 - 2.5.1 Pracovníci zapojení do procesu předcházení a řešení školní neúspěšnosti žáků**
 - 2.5.2 Postupy při řešení školní neúspěšnosti**
- 2.6 Program proti šikaně a rizikovému chování žáků**
 - 2.6.1 Legislativní rámec**
 - 2.6.2 Cíle programu**
 - 2.6.3 Zúčastněné subjekty a jejich role**
 - 2.6.4 Šikana pedagoga nebo pracovníka školy**

Přílohy

- Příloha č. 1 Charakteristika šikany a postup při jejím řešení
- Příloha č. 2 Kyberšikana
- Příloha č. 3 Literatura a jiné zdroje
- Příloha č. 4 Kontakty na specializovaná zařízení
- Příloha č. 5 Zápis z rozhovoru – formulář
- Příloha č. 6 Dokumenty MŠMT

1. Program poradenských služeb ve škole

1.1 Charakteristika školy

Střední škola grafická Brno (dále jen SŠG), příspěvková organizace, je krajskou školou zajišťující výuku oborů v oblastech polygrafického průmyslu. V současné době lze na SŠG studovat obory Polygrafie, Obalová technika, Reprodukční grafik pro média, Tiskař na polygrafických strojích a Technik dokončovacího zpracování tiskovin. Tyto obory jsou realizovány jako čtyřleté denní studium ukončené maturitní zkouškou. Škola nabízí také zkrácené studium oborů Reprodukční grafik, Knihař a Tiskař na polygrafických strojích v délce jednoho roku denního studia, které je ukončeno výučním listem.

Studium probíhá jak formou teoretické výuky ve školní budově na Kudelově ulici, č. p. 1854/6 v centru Brna, tak formou praktických cvičení a odborného výcviku ve školním areálu na ulici Šmahova, č. p. 364/110 ve Slatině. Zde žáci pracují v plně počítačově i technicky vybavených prostorách a učí se obsluhovat různé polygrafické stroje.

Ve škole se vzdělává ve školním roce 2025/26 cca 516 žáků.

Kontakty

Webová stránka školy: www.ssgbrno.cz

Ředitel školy: Ing. Petr Veselý Tel: 517 810 140, 601 501 196

E-mail: petr.vesely@ssgbrno.cz

Školní metodička prevence: Mgr. Tereza Marholdová Tel: 545 212 335

E-mail: tereza.marholdova@ssgbrno.cz

Výchovná poradkyně: Mgr. Dagmar Gallistlová Tel: 545 212 335, 702 298 545

E-mail: dagmar.gallistlova@ssgbrno.cz

Školní psycholožka: doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, PhD, Tel: 702 195 179

E-mail: bohumira.lazarova@ssgbrno.cz

1.2 Základní legislativní rámec

Poskytování poradenských služeb je uloženo zákonem č. 561/2004 Sb., (Školský zákon) o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. V souladu se Školským zákonem mají žáci a jejich zákonní zástupci v SŠG právo na bezplatnou poradenskou pomoc školy nejen v oblasti vzdělávání, ale i v oblasti osobních nesnází a v oblasti prevence rizikového chování.

Organizaci a činnosti v rámci poradenské služby poskytované školou rozpracovává vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů a dále je zohledňována

vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

1.3 Organizace školních poradenských služeb – školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Školní poradenské služby zajišťují zejména pracovníci **Školního poradenského pracoviště** (dále jen ŠPP). Informace o těchto službách a poradenských pracovnících jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Za realizaci pedagogicko-psychologického poradenství ve škole je odpovědný **ředitel školy. Vedoucí Školního poradenského pracoviště** je mgr. Dagmar Gallistlová – výchovná poradkyně.

Na školním poradenství se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy, a to zejména:

- A. Poradenští pracovníci školy (**výchovná poradkyně, školní metodička prevence a školní psycholožka**) – viz Školní poradenské pracoviště.
- B. Pedagogičtí pracovníci, kteří vytvářejí konzultační tým pro poskytování poradenských služeb ve škole a spolupodílejí se na poradenských službách podle potřeb:
 - **Třídní učitelé**, kteří pečují o zdravé a bezpečné klima ve třídě, vytvářejí vnitřní pravidla třídy, zprostředkovávají komunikaci s ostatními pedagogy, spolupracují s rodiči, podílí se na řešení nesnází jednotlivých žáků a třídy, vytvářejí podmínky pro realizaci podpůrných opatření pro žáky se SVP, podporují nadané žáky, organizují pravidelné třídnické hodiny s cílem podpořit vztahy mezi žáky ve třídě.
 - **Ostatní učitelé (a asistenti pedagoga)**, kteří vyučují a vychovávají podle obsahu a metod ŠVP, provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy v daném předmětu, věnují pozornost žákům se SVP a žákům nadaným, realizují doporučená podpůrná opatření, konzultují případné výchovné a vzdělávací problémy žáků s třídními učiteli a s poradenskými pracovníky školy, spolupracují s rodiči.

Všichni pracovníci školy se podílejí na tvorbě bezpečného a zdravého klimatu ve škole. Výukové nebo výchovné problémy žáků řeší učitelé nejprve s žáky ve spolupráci s třídními učiteli, asistenty, jinými učiteli a zákonnými zástupci (zejména u žáků nezletilých); opakované či závažnější problémy pak konzultují s poradenskými pracovníky školy (ŠPP). Při přetrvávajících nebo akutních problémech se pak obrazejí na spádová školská poradenská zařízení (ŠPZ) nebo jiné vnější subjekty.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Ve Školním poradenském pracovišti (ŠPP) působí **výchovná poradkyně**, která je současně také **kariérovou poradkyní, školní metodička prevence a školní psycholožka** (úvazek 0,6). Na kariérové poradenství se zaměřuje také kariérová poradkyně (ve školním roce 2025/26 na MD).

Výchovná a kariérová poradkyně:

Mgr. Dagmar Gallistlová, dagmar.gallistlova@ssgbrno.cz

Školní metodička prevence:

Mgr. Tereza Marholdová, tereza.marholdova@ssgbrno.cz

Školní psycholožka:

Doc. PhDr. Bohumíra Lazarová, Ph.D., bohumira.lazarova@ssgbrno.cz

Nabídka služeb ŠPP, konzultační hodiny poradenských pracovníků a kontakty na ně jsou zveřejněny na webových stránkách školy (<https://ssgbrno.cz/zakrodc/prakticke-informace/skolni-poradenske-pracoviste/>) a na viditelných místech ve škole. V případě akutní potřeby mohou žáci požádat o podporu ihned osobně, telefonicky nebo e-mailem (dle zákona o 359/1999 Sb. O sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

Služby poskytované pracovníky ŠPP jsou prezentované ve školním vzdělávacím programu, školním řádu, na internetových stránkách školy, na nástěnkách ve škole, na Instagramu ŠPP, na třídních schůzkách s rodiči, na třídnických hodinách, na adaptačních kurzech pro 1. ročníky.

Poradenské a preventivní služby poskytované školou jsou koordinovány se službami **školských poradenských zařízení** (ŠPZ – pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, středisko výchovné péče) v regionu. Koordinátorkou spolupráce se ŠPZ je výchovná poradkyně Mgr. Dagmar Gallistlová. Dle potřeb spolupracuje škola s jinými institucemi (OSPOD, Policie ČR, lékaři) a neziskovými organizacemi.

1.4 Obsah poradenských služeb

Potřeby školy (resp. všech cílových skupin) jsou každoročně zjišťovány na základě vyhodnocení dotazníků pro 1. a 4. ročníky, podnětů ze schránky důvěry, potřeb anonymizované klientely výchovné poradkyně a školní psycholožky, analýzy absencí, témat výchovných komisí a školních výkonů žáků. V posledních letech, podobně, jako je tomu i v jiných školách a celé společnosti, registrujeme ve škole více případů úzkostí a depresí u žáků, sebepoškozování či genderových tranzic. Poradenská pracovníci věnují speciální pozornost těmto případům, spolupracují s neziskovými organizacemi a kontinuálně se vzdělávají v této oblasti.

Poradenské služby na SŠG jsou standardně zaměřeny zejména na:

1. **podporu zdravého a bezpečného klimatu ve škole,**
2. **předcházení všem formám rizikového chování** včetně různých forem šikany a diskriminace,
3. **prevenci školní neúspěšnosti,**
4. podporu vzdělávání a školní socializace a poskytování podpůrných opatření pro žáky se **speciálními vzdělávacími potřebami** (tj. pro žáky zdravotně znevýhodněné, z odlišného kulturního prostředí, s odlišnými životními podmínkami, s odlišným mateřským jazykem apod.),

5. podporu vzdělávání žáků **nadaných a mimořádně nadaných**,
6. **kariérové poradenství** spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k volbě vhodné vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
7. **včasnou a krizovou intervenci** při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
8. **metodickou podporu učitelům** při práci s jednotlivými žáky a třídami,
9. **spolupráci** a komunikaci mezi ŠPP, školou a zákonnými zástupci,
10. **spolupráci** školy s vnějšími poradenskými a jinými subjekty.

Poskytované služby a účinnost podpůrných opatření jsou průběžně **vyhodnocovány v týmu ŠPP**. Žáci jsou každoročně dotazníkem dotazováni na jejich spokojenost s klimatem ve škole a pocit bezpečí (výsledky jsou dostupné ve zvláštním dokumentu u vedení školy).

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je **informovaný (generální) souhlas** jeho zákonných zástupců, tj. zákonní zástupci nezletilých žáků i žáci jsou v souladu s vyhláškou 72/2005 ve znění pozdějších předpisů, informováni o poskytovaných službách ve škole a činnostech poradenských pracovníků. Školní psycholožka využívá při individuálních konzultacích **individuální informovaný souhlas** (od zákonných zástupců, je-li žák nezletilý). Individuální informovaný souhlas je ke stažení na webových stránkách školy. Souhlasu zákonného zástupce není třeba ve výjimečných případech, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí (v souladu se zákonem o sociálně-právní ochraně dětí).

Žáci i jejich zákonní zástupci jsou informováni o způsobu **dokumentace citlivých dat**.

1.5 Náplň práce a standardní činnosti poradenských pracovníků školy

Náplň práce všech poradenských pracovníků je stanovena Vyhláškou MŠMT ČR č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů.

Výchovná poradkyně

Činnost výchovné poradkyně se týká především problematiky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných ve smyslu vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Mezi standardní činnosti výchovné poradkyně patří **činnosti poradenské a činnosti metodické a informační**.

Mezi poradenské (a organizační) činnosti patří zejména:

- Poradenská a konzultační podpora **žáků s potřebou podpůrných opatření** (spolupráce s žáky, rodiči, učiteli a třídními učiteli při tvorbě a realizaci PLPP nebo IVP, úprava podmínek pro vzdělávání žáků se SVP, podpora žáků nadaných a žáků s OMJ apod.).
- **Evidence a sledování žáků s potřebou podpůrných opatření** a

koordinace spolupráce se ŠPZ a jinými mimoškolními subjekty, spolupráce s nimi na tvorbě IVP apod. Dokumentace odborných zpráv, resp. doporučení žákům, kterým je poskytována poradenská služba ve škole a ŠPZ v souladu s vyhláškou 364/2005 Sb. o dokumentaci škol a školních zařízení ve znění pozdějších předpisů a se zákonem 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi metodické a informační činnosti patří zejména:

- **Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy** (např. v otázkách kariérového rozhodování žáků, poskytování podpůrných opatření, s přípravou a realizací PLPP a IVP, práce s nadanými žáky a žáky se SVP či rizikovým chováním apod.).
- **Informační podpora pedagogickým pracovníkům školy** (zprostředkování nových diagnostických a intervenčních metod a postupů, informace o externích poradenských zařízeních v regionu apod.).
- **Informační podpora rodičům/zákonným zástupcům žáků** (např. v otázkách kariérového rozhodování, informování o vnějších poradenských subjektech apod.).

Plán práce výchovné poradkyně

Měsíc	Činnost
září	Příprava plánu práce VP, koordinace práce VP, ŠMP, školní psycholožky, asistentek pedagoga. Nastavení spolupráce a komunikace s asistentkami pedagoga – informování o žácích se SVP. Kontrola žáků 4. ročníků se SVP – vyřizování doporučení PUP MZ, spolupráce s ŠPZ, vyplňování školních dotazníků. Převedení žáků se SVP do evidence do dalšího školního roku – kontrola údajů ve ŠIS. Kontrola platnosti stávajících Doporučení ke vzdělávání – kontaktování zák. zástupců, zletilých žáků, kontrola údajů ve ŠIS EduPage, zadávání údajů z Doporučení ŠPZ. Tvorba IVP. Podpora nových pedagogů.
říjen	Spolupráce s PPP, SPC – nová vyšetření. Informování vyučujících o žácích se SVP, s přiznanými PO a metodami práce. Vyplňování školních dotazníků, zadávání údajů do ŠIS. Metodická pomoc začínajícím učitelům. Monitorování žáků I. ročníků z hlediska SVP. Pomoc prospěchově slabým žákům – využívání konzultačních hodin vyučujících. Aktualizace informací na nástěnce VP Sledování nabídek DVPP Gaudeamus –evropský veletrh pomaturitního vzdělávání 4. ročníky
listopad	Evidence žáků 4. ročníků maturujících s PUP. Pomoc žákům se SVP při vyplňování přihlášek k MZ. Evidování DUP MZ. Metodická pomoc a spolupráce VP s vyučujícími při práci se žáky se SVP. Pedagogická rada, třídní schůzky, konzultace s rodiči. Spolupráce se školní psycholožkou, AP. Účast na metodickém setkání výchovných poradců organizovaném PPP.

prosinec	Sledování plnění IVP, prospěchu a docházky žáků, práce ve výchovných komisích. Metodická pomoc začínajícím pedagogům Žáci se SVP (3. ročníky) vyřízení doporučení – přiznané uzpůsobení podmínek MZ, žáci upozornění na nutnost objednání v PPP, SPC. Vyplňování školních dotazníků.
leden	Práce s rodiči, práce ve výchovných komisích, jednání se žáky a rodiči. Intervenční činnost při školní neúspěšnosti. Poradenství při vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními. Sledování prospěchu a docházky žáků. Spolupráce se školní psycholožkou, AP.
únor	Využívání možností k DVPP v oblasti VP. Sledování prospěchu a docházky žáků. Vzdělávací program pro 4. ročníky v IPS ÚP Brno-město. Vyplňování školních dotazníků – průběžně. Komunikace s ŠPZ – průběžně.
březen	Monitorování práce vyučujících a AP, metodická pomoc zejm. začínajícím učitelům, práce ve výchovných komisích, konzultace s žáky. Pedagogická rada, třídní schůzky, konzultace s rodiči a zákonnými zástupci. Příprava kompenzačních pomůcek pro žáky s PUP u PP MZ. Příprava přijímacích zkoušek – žáci s PO u JPZ, kompenzační pomůcky, kontrola Doporučení z PPP, SPC, komunikace se zákonnými zástupci uchazečů o studium.
duben	Kontrola evidence žáků se SVP, kontrola plnění IVP, práce s žáky se SVP. Vyhodnocování podpůrných opatření ve spolupráci se ŠPZ, vyplňování školních dotazníků. Organizace besed pro žáky ve spolupráci se školní metodickou prevencí. Spolupráce se školní psycholožkou, AP. Vyplňování školních dotazníků – průběžně. Zadávání údajů do ŠIS.
květen	Přehled žáků s PO u závěrečných zkoušek – informování členů zkušebních komisí. Sledování prospěchu žáků, konzultace s žáky a studenty –intervence při školní neúspěšnosti. Hodnocení práce žáků se SVP, spolupráce s PPP, SPC. Pedagogická rada. Podíl na evaluaci práce ŠPP.
červen	Hodnocení práce VP v aktuálním školním roce. Příprava podkladů pro Výroční zprávu. Sledování prospěchu a docházky žáků, konzultace s žáky a studenty – intervence při školní neúspěšnosti. Hodnocení práce žáků se SVP, spolupráce s PPP, SPC. Kontrola údajů ve ŠIS – žáci s SVP. Pedagogická rada. Podíl na evaluaci práce ŠPP.

Školní metodická prevence

Školní metodická prevence má na starosti prevenci rizikového chování žáků.

Mezi metodické a koordinační činnosti patří např.:

- Koordinace tvorby, realizace a evaluace **minimálního preventivního programu školy**.
- Koordinace a participace na realizaci **aktivit školy zaměřených na prevenci všech forem rizikového chování**, např. záškoláctví, závislostí, násilí a šikany, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových

projevů sebepoškozování apod. Koordinace aktivit školy směřujících k podpoře a toleranci odlišných kultur.

- **Metodické vedení pedagogických pracovníků** školy v oblasti prevence rizikového chování, koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence.
- **Individuální a skupinová práce s žáky** s obtížemi v adaptaci a se sociálně vztahovými problémy, rizikovým chováním apod.
- **Koordinace spolupráce** školy s orgány státní správy a jinými vnějšími subjekty, kteří mají v kompetenci prevenci rizikového chování (např. střediska výchovné péče).
- **Shromažďování odborných zpráv, resp. doporučení** týkající se žáků v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů. **Dokumentace** realizovaných opatření na individuální i skupinové úrovni apod.

Mezi informační činnosti patří zejména:

- Vyhledávání a **předávání odborných informací** o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů v oblasti všeobecné a selektivní prevence, o metodách a formách specifické/indikované primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Vedení a průběžné **aktualizování databáze** spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních/neziskových organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence apod.
- **Předávání informací o chystaných a realizovaných preventivních programech** žákům, zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy apod.
- **Informování žáků a jejich rodičů o vybraných rizikových jevech** prostřednictvím nástěnek, EduPage, sociálních sítí apod.

Mezi poradenské činnosti patří zejména:

- **Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem** či projevy rizikového chování (monitoring, depistáž); poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně předávání do péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- Spolupráce s třídními učiteli při **zachycování varovných signálů** spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- **Příprava podmínek pro integraci žáků** se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními, zajištění indikované prevence.

Školní psycholožka

Školní psycholožka poskytuje v souladu s platnou legislativou individuální i skupinovou psychologickou podporu žákům, zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům dle požadavků jednotlivých subjektů. Vzhledem ke zkrácenému pracovnímu úvazku nabízí i online konzultace.

Mezi diagnostické a depistážní činnosti patří zejména:

- Diagnostika při **vzdělávacích a výchovných problémech žáků**.
- Zjišťování **sociálního klimatu** ve třídě.
- **Screening, ankety, dotazníky** ve škole.

Mezi konzultační, poradenské a intervenční činnosti patří zejména:

- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření, zejména **pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory** a jejich vedení.
- **Prevence školního neúspěchu žáků**. Techniky a hygiena učení pro žáky. Podpora pro dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání.
- **Individuální případová práce** se žáky v osobních problémech, konzultace a vedení.
- **Krizová intervence** pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
- Konzultace **se zákonnými zástupci** při vzdělávacích a výchovných problémech žáků.
- **Skupinová práce s žáky**. Spolupráce při organizování a realizaci preventivních a jiných podpůrných programů pro třídy. Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
- Podpora **zdravého klimatu ve škole**, účast na adaptačních kurzech.
- Spolupráce s výchovnou/kariérovou poradkyní na **kariérovém poradenství** v individuální i skupinové podobě.

Mezi metodické a vzdělávací činnosti patří zejména:

- **Vzdělávací a metodické semináře pro pedagogické pracovníky**, individuální konzultace a metodické vedení.
- Metodická podpora pedagogům při **práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami**.
- Metodická pomoc **třídním učitelům a asistentům pedagoga**.
- Účast na pracovních poradách školy.
- Spolupráce na koordinaci poradenských služeb poskytovaných ve škole, podpora spolupráce se školskými poradenskými a zdravotnickými zařízeními, a dalšími vnějšími subjekty.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům dle požadavků a potřeb. **Prezentační a informační činnost** týkající se školního poradenství (nástěnky, sociální sítě apod.).

Kariérová poradkyně

Mezi poradenské (a organizační) činnosti patří zejména:

- **Kariérové poradenství** při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě.
- Kariérové poradenství pro žáky se SVP, nadané či žáky s OMJ.
- Diagnostika a vedení žáků při rozhodování o kariérní cestě v individuální i skupinové podobě.

- Konzultace pro rodiče/zákonné zástupce žáků.
- Informační a organizační podpora žáků při podávání přihlášek na VOŠ, VŠ, SŠ apod.

1.6 Prostory a vybavení ŠPP

Škola zajišťuje prostorové podmínky pro poskytování poradenských služeb tak, aby nedocházelo ke kolizi se zákonem 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, protože výchovný poradce, školní metodik prevence i školní psycholog pracují s daty charakteru – důvěrné i s citlivými údaji (viz dále).

Ve škole je k poradenským službám určen kabinet K 301 ve 2. podlaží v budově Kudelova 6, který poskytuje důstojné prostředí pro jednání se žáky i zákonnými zástupci. V místnosti lze také v akutních případech využít relaxační koutek sloužící pro zklidnění žáků, případně relaxační místnost v přízemí budovy.

Školní psychologka má pro individuální konzultace k dispozici samostatnou pracovnu ve vedlejší budově (Kudelova 8).

Všichni poradenští pracovníci mají k dispozici vlastní počítač zajištěný přístupovými hesly, uzamykatelné skřínky, tiskárna je k dispozici za využití vlastního čipu.

1.7 Práce s informacemi a důvěrnými daty

Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích jsou ochraňovány v souladu se zákonem č. 101/2000Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Poradenští pracovníci školy zachovávají mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků a zákonných zástupců žáků. Dbají, aby programy, se kterými pracují při realizaci a dokumentaci poradenských služeb, byly nainstalovány pouze na určených počítačích a byly dostupné až po přihlášení uživatele ke školní počítačové síti.

Školní psychologka ukládá záznamy z konzultací se žáky či zákonnými zástupci v souboru opatřeném přístupovým heslem, písemné poznámky a jiné dokumenty jsou uloženy v uzamykatelné skřínce.

Škola (resp. ŠPP) vede o poradenských službách následující dokumentaci:

- a) doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a žáka mimořádně nadaného,
- b) přehled žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně,
- c) přehled žáků s podpůrnými opatřeními druhého a vyššího stupně,
- d) evidenci individuálních vzdělávacích plánů doporučených PPP nebo ŠPZ,
- e) záznamy z jednání výchovných komisí,
- f) záznamy z jednání se zákonnými zástupci, zletilými žáky, rodiči,
- g) záznamy z jednání s PPP, ŠPZ, SVP, OSPOD a dalšími institucemi vypracovávané na základě pokynů vedení školy.

2. Preventivní program školy (PPŠ)

2.1 Analýza výchozí situace

Analýza výchozí situace byla provedena za využití SWOT analýzy:

S (silné stránky):

- škola je zapojena do mnoha projektů, které podporují činnost žáků (UŠI, DoFE, školní časopis);
- škola sama nabízí velké využití během školního roku (projektové dny, sportovní dny, třídní výlety, lyžařské kurzy, letní výcvikové kurzy apod.);
- ve škole funguje školní parlament, kde mají žáci možnost se zapojit do dění školy;
- vedení školy je obecně velmi otevřeno spolupráci s žáky na jakékoliv úrovni;
- pravidelné třídnické hodiny;
- pedagogové se neustále sebevzdělávají.

W (slabé stránky):

- poměrně velká míra školní neúspěšnosti (mnoho žáků opakuje ročník);
- velké množství žáků s psychickými problémy;
- výskyt návykových látek ve škole a u žáků.

O (příležitosti):

- spolupráce s nízkoprahovým klubem Likusák a jinými organizacemi;
- mnoho školení na téma prevence rizikového chování.

T (ohrožení):

- rozšíření nových drog v České republice;
- heterogenita žáků ve třídách;
- sociální síť.

2.2 Cíle prevence

Cílem prevence ve škole je snížit výskyt rizikového chování žáků, podpořit zdravý životní styl žáků a rozvoj jejich osobnosti, právní povědomí, zajistit maximálně bezpečné prostředí ve škole.

Záměrem je přispívat k výchově žáků tak, aby:

- si uvědomovali a přebírali odpovědnost za vlastní chování;
- respektovali druhé v jejich jedinečnostech;
- udržovali pozitivní partnerské vztahy se žáky i dospělými;
- podporovali bezpečné a pohodové klima ve škole;
- včas vyhledávali pomoc a podporu v obtížných situacích nebo při výskytu rizikových jevů.

Cílem je také posílení preventivních a intervenčních kompetencí všech pedagogických pracovníků ve škole.

2.3 Soubor preventivních aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

Napříč ročníky zajišťujeme:

- Pravidelné třídnické hodiny (dvakrát měsíčně);
- Projektové a sportovní dny;
- Fungování žákovského parlamentu;
- Dny otevřených dveří s dobročinným jarmarkem;
- Instagramový účet ŠPP poradenství_ssg;
- Aktivity na žádost pedagogů, žáků či rodičů;

- Schránku důvěry (elektronická i fyzická);
- V případě výskytu rizikového chování provádíme dotazníkové šetření;
- Relaxační místnost pro žáky;
- Zájmovou činnost v rámci projektu OP JAK;
- Nástěnku s aktuálními tématy z oblasti prevence.

Cílová skupina: **Žáci**

1. ročník SŠ

Hlavní téma: adaptace, hladký přechod ze ZŠ na SŠ, návykové látky

Plánované aktivity:

- Adaptační pobyt (zajišťuje škola sama)
- Workshop na téma styly učení a time management (zajišťuje škola sama)
- Přednáška Nedej pokušení šanci! týkající se prevence užívání návykových látek (zajišťuje PČR)
- Navázání kontaktu s nízkoprahovým klubem Likusák

2. ročník SŠ

Hlavní téma: stmelování kolektivu, psychická odolnost

Plánované aktivity:

- Sociometrie ve třídách (zajišťuje škola sama)
- Programy na ozdravení třídního kolektivu (zajišťuje škola sama)
- Navázání kontaktu s Nízkoprahovým klubem Likusák

3. ročník SŠ

Hlavní téma: profesní orientace, stmelování třídních kolektivů, prevence záškoláctví, prevence užívání návykových látek

Plánované aktivity:

- Sociometrie
- Workshop na téma užívání návykových látek (zajišťuje Nízkoprahový klub Likusák)
- Workshop na téma Profesní orientace (zajišťuje škola sama)

4. ročník SŠ

Hlavní téma: profesní orientace, práce se stresem, styly učení, time management

Plánované aktivity:

- Návštěva veletrhu vysokých škol Gaudeamus
- Workshop na téma time management, styly učení, práce se stresem
- Workshop Životní monopoly (zajišťuje Nízkoprahový klub Likusák)

Cílová skupina: **Pedagogové**

Plánované aktivity:

- Workshop na téma Vedení třídnických hodin, aktivity do třídnických hodin (zajišťuje škola sama)
- Workshop na téma Nejčastější rizikové jevy ve škole a jak se zachovat + základ krizové
- intervence (zajišťuje škola sama)
- Přednáška na téma Ozbrojený útočník ve škole (zajišťuje PČR)
- Zasílání nabídek na semináře, školení
- Individuální konzultace

Cílová skupina: **Rodiče**

- Nabízíme individuální konzultace
- Zasíláme aktuálních informací týkajících se rizikového chování nebo aktuálního dění ve škole

2.4 Evaluace PPŠ

PPŠ je vyhodnocován průběžně a na konci školního roku pracovníky ŠPP podle systému výkaznictví a sběru dat v primární prevenci online na www.preventivni-aktivity.cz, kde má škola založený účet.

Kritéria pro vyhodnocení:

- Informování o prevenci ve škole
- Aktuálnost a potřebnost tematických aktivit
- Spolupráce uvnitř školy
- Spolupráce s vnějšími subjekty
- Evidence typů a míry rizikového chování na škole ve školním roce
- Identifikace rizik (dotazníková šetření)
- Formulace cílů a priorit pro další období
- Účinnost jednotlivých akcí je vyhodnocována průběžně na základě dotazníků, prezentací vlastních názorů žáků školy a pedagogických pracovníků apod.

2.5 Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti na Střední škole grafické Brno, příspěvková organizace, vychází z §7 odst. 3, vyhlášky 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Školní neúspěšnost je problém, jehož řešení vyžaduje individuální práci s žákem a také s jeho zákonnými zástupci. Nejčastěji má na školní neúspěšnost vliv:

- a) **Osobnost žáka** – např. nedostatek motivace a volných vlastností, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace, špatná životospráva, nedostatek spánku a nevhodné styly učení.
- b) **Negativní vlivy prostředí** – např. problémy ve vztazích v rodině, ve škole, ve třídě, rizikové vztahy s vrstevníky apod.

Za prospěchově slabého žáka na naší škole je považován žák, který je ve čtvrtletí nebo pololetí hodnocen stupněm nedostatečný alespoň v jednom předmětu nebo hodnocen stupněm dostatečný ve třech a více předmětech nebo je nehodnocen ze tří a více předmětů.

2.5.1 Pracovníci zapojeni do procesu předcházení a řešení školní neúspěšnosti žáků

Škola dbá na to, aby se na předcházení školní neúspěšnosti žáků podíleli **všichni pracovníci školy**. Hlavním záměrem všech je vytvářet **klima pohody a bezpečí ve**

škole, resp. vytvářet takové prostředí, které usnadňuje procesy učení, je přiměřeně náročné, avšak není zdrojem stresu.

1. **Vyučující předmětů** – podporují bezpečné a nestresující prostředí ve výuce a dokáží pracovat s žákovskou chybou. V případě rizika informují třídního učitele, navrhnou opatření. Každý vyučující má určené konzultační hodiny, které jsou k dispozici ve ŠIS EduPage. V rámci těchto hodin, po domluvě i mimo ně, umožní žákům individuální nebo skupinové konzultace a důsledně si vede evidenci o účasti žáků na těchto konzultacích. Kromě konzultačních hodin mohou zákonní zástupci využít třídních schůzek, které vyhlášíme 4x v daném školním roce, a konzultovat výchovně vzdělávací proces.
2. **Třídní učitel** – podporuje bezpečné klima ve třídě a vzájemnou spolupráci a pomoc mezi žáky. V případě rizika zajišťuje společné schůzky vyučujících a zákonných zástupců nezletilého žáka, zletilého žáka a rodičů, popřípadě osoby, která vůči zletilému žákovi plní vyživovací povinnost. Pořizuje zápis ze schůzky, ve spolupráci s výchovnou poradkyní rozhoduje o potřebě vypracování plánu pedagogické podpory (PLPP).
3. **Výchovná poradkyně** – účastní se jednání se zákonnými zástupci nezletilého žáka, se zletilým žákem a rodiči, popřípadě s osobou, která vůči zletilému žákovi plní vyživovací povinnost a TU, pokud selhala jednání podle odstavce 1. a 2.
4. **Školní psycholožka** – pracuje individuálně s žákem ohroženým neúspěchem výhradně na základě jeho žádosti.
5. **Ředitel školy** (zástupkyně ředitele školy) – vede evidenci žáků ohrožených neprospěchem (ve čtvrtletí, pololetí), v případě nutnosti zajišťuje další specifická opatření.

2.5.2 Postupy při řešení školní neúspěšnosti

V případě zjevného poklesu výkonnosti a přímého ohrožení školní neúspěšností dle závažnosti volíme:

- a) Spolupráci pedagogických pracovníků s **poradenskými pracovníky ve škole**, spolupráci se zákonnými zástupci/rodiči neúspěšných žáků.
- b) Sestavení **Plánu pedagogické podpory** (PLPP).
- c) Zajištění **pedagogicko-psychologické, případně speciálně-pedagogické diagnostiky**, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonnosti a rychle se navrátit k normě.

Monitoring

V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů, tak aby měl žák možnost prospěch na vysvědčení opravit. Stejně tak jsou zákonní zástupci informováni o nutnosti doplnění klasifikace,

v případě, že žák nemá veškeré podklady k uzavření klasifikace v 1. a 2. pololetí.

Průběžně, nejpozději však po každém čtvrtletí školního roku třídní učitelé vyvolají jednání s rodiči a žáky, kteří jsou ohroženi školní neúspěšností, jsou za čtvrtletí hodnoceni nedostatečně, dostatečně nebo jsou nehodnoceni. Přítomni jsou: TU, rodič/zákonný zástupce, žák, učitelé daných předmětů, ve kterých žák neprospívá, výchovná poradkyně. Zde se navrhuje možnosti a jsou přijata opatření. Z tohoto jednání je pořízen zápis, který podepisují všechny strany.

Opatření

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- 1) **poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, sepsání **PLPP**, případně vytvoření **IVP** na základě doporučení ŠPZ;
- 2) **žáci**, jejichž neúspěšnost souvisí spíše s mimoosobnostními faktory – sociální **znevýhodnění**: motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do majoritního kolektivu, zpracování PLPP;
- 3) **žáci s vysokou absencí**: včasná nabídka podpory pro zvládnutí zameškané látky – plán doplnění a osvojení učiva, konzultace učitelů s žákem a rodiči, kde se dohodne harmonogram a další možnosti podpory žáka.

Další realizované formy a metody práce se žáky ohroženými školním neúspěchem:

- Zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, zadání individuální práce pro domácí přípravu.
- Používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu.
- Individuální práce se žákem v rámci konzultačních hodin i v rámci vyučovacích hodin – pomoc žákovi odstranit výrazné rezervy v učivu.
- Využívání online nástrojů ve vzdělávání – např. Google Classroom, AI.
- V případě potřeby vypracování PLPP ve spolupráci třídní učitele, učitel předmětu, výchovná poradkyně, rodič a žák.
- V případě potřeby využití legislativně zakotvené možnosti žáka vzdělávat se distančně (např. na základě IVP).
- Individuální konzultace a vedení školní psycholožkou.
- Podpora žáků na sociálních sítích školy (např. doporučení vhodných stylů učení).

Selžou-li všechna opatření a žák je ve studiu neúspěšný, je třeba zvážit možnost opakování ročníku nebo poskytnout žákovi a jeho zákonným zástupcům informace o možnosti změnit obor vzdělávání.

2.6 Program proti šikaně a rizikovému chování žáků

(součást Preventivního programu školy)

SŠG respektuje identitu a individualitu každého svého člena, odmítá násilí a zneužití moci v jakékoli podobě a uvědomuje si riziko výskytu šikany. Školní program proti šikaně a jiným rizikovým jevům je dlouhodobý a trvalý proces, proto je tento dokument otevřený a během školního roku je doplňován a upravován. S dokumentem jsou seznamováni všichni pracovníci školy, a všichni se také podílejí na monitoringu a řešení rizikových jevů ve škole.

2.6.1 Legislativní rámec

Program je zpracován na základě Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a příloh Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28: zejména příloha č. 6 – Školní šikanování, příloha č. 7 – Kybershikana.

- Škola má odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.
- Podle vyhlášky č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, odpovídá i za škodu způsobenou žákům v době vykonávání přechodného dohledu, tj. při vyučování a v přímé souvislosti s ním.
- Ředitel školy nese také odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance podle § 101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:
 - Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, podle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že žák někoho šikanoval nebo byl šikanován, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala.
 - Škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů); v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly

oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

- Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství. Tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v ideálním případě přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování, jinak na nejbližším obvodním oddělení Policie ČR. V takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyrozumění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte.

2.6.2 Cíle programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Na vytváření bezpečného prostředí a předcházení šikany se podílí celá škola. Na začátku každého školního roku, příp. po aktualizaci, jsou s ním prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci.

2.6.3 Zúčastněné subjekty a jejich role

Otázka prevence šikany a její minimalizace úzce souvisí s dobrou komunikací jednotlivých pracovníků školy. Organizace školy musí umožňovat častou a pružnou komunikaci o problémových jevech. Prevence šikany a jiného rizikového chování se týká všech subjektů školy:

Žáci

- S třídními kolektivy pracují všichni pedagogové na rozvoji pozitivních mezilidských vztahů, žáci jsou o tématech rizikového chování informováni ve všech předmětech (průřezové téma).
- Žáci jsou vyzýváni k tomu, aby oznamovali (přímo nebo anonymně) všechny náznaky šikany a jiného rizikového chování ve škole.
- Třídní učitelé vytipovávají žáky s rizikem vyčlenění z kolektivu, všichni pedagogové monitorují náznaky ostrakismu během vyučování.
- Vytipování žáci/třídy jsou nadále monitorováni, projevy rizikového chování konzultují pedagogové se členy ŠPP.

Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy

- Všichni pracovníci školy okamžitě informují třídní učitele, pracovníky ŠPP, případně vedení školy a náznacích šikany či jiného rizikového chování. Společně rozhodnou o dalším postupu dle závažnosti.
- Třídní učitelé provádějí nespécifickou i specifickou primární prevenci ve svých třídách, zejména v rámci třídnických hodin, řeší aktuální problémy, seznamují žáky s tématy rizikových jevů ve třídě.
- Všichni pedagogové vnímají důležitost vytváření bezpečného prostředí. Vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů.
- Jsou vytipována riziková místa ve škole, která jsou průběžně sledována pověřenými pedagogy: WC, chodby, relaxační místnost. Dveře tříd jsou o přestávkách otevřené. Pedagogové mají dozory o přestávkách.
- založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka.
- Pedagogové se snaží při výuce vyhnout komunikaci, která zvyšuje napětí (např. srovnávání, ironizování, zesměšňování apod.).

Pracovníci školy dokážou rozeznat příznaky nezdravých sociálních vztahů ve třídě a jsou proškoleni – vědí, jak mají v případě náznaků rizikového chování postupovat. Pedagogové se průběžně zúčastňují vzdělávacích seminářů týkající se rizikového chování žáků, krizové intervence, komunikace, podpory zdravého klimatu ve škole apod.

Spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci

Škola se snaží systémově spolupracovat s rodiči těmito prostředky:

- Rodiče žáků jsou seznámeni s preventivními aktivitami ve škole na začátku školního roku písemně i na třídních schůzkách.
- Škola informuje rodiče dotčených žáků o případném výskytu šikany ve škole a spolupracují na jejím řešení.
- Rodiče jsou vyzýváni k tomu, aby oznamovali škole každé podezření na šikanu či jiné rizikové jevy ve škole.

Spolupráce s vnějšími subjekty

Škola má zmapovanou síť subjektů poskytujících specifickou prevenci a pomoc pro žáky i pedagogy ve svém regionu.

Škola spolupracuje především s těmito institucemi:

- Pedagogicko-psychologickou poradnou
- Střediskem výchovné péče
- Speciálně pedagogickým centrem
- Odborem péče o dítě a rodinu
- Odborem sociální prevence
- Oddělením prevence kriminality městské policie a Policie ČR
- Linkou důvěry
- Odbornými lékaři – klinický psycholog, psychoterapeut, psychiatr
- Neziskovými organizacemi apod.

Nápravná opatření

Škola má k dispozici pro zastavení násilí nápravná opatření:

- Výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení).
- Snížení známky z chování.
- Vyloučení ze školy při mimořádně závažné šikaně a opakované šikaně po rozhodnutí výchovné komise.
- Doporučení rodičům, aby dobrovolně umístili žáka do pobytového oddělení
- střediska výchovné péče, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt pro žáky v diagnostickém ústavu.
- Podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou.

2.6.4 Šikana pedagoga nebo pracovníka školy

Jde o problém týkající se všech členů školy, není výsledkem osobnostních charakteristik učitele a pracovníka školy. Nesmí být chápána jako individuální selhání konkrétního učitele a pracovníka školy.

Principy předcházení šikaně zaměřené na pracovníky

- Dodržování doporučení pro vytváření a udržování bezpečné školy uvedené v Programu proti šikaně a Preventivním programu školy, klást důraz na dobré sociální klima.

- Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě, na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly a vyvozuje důsledky z jejich nerespektování, vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontaci ze strany žáka před celou třídou, upřednostňuje řešení situace na individuální konzultaci.
- Pedagog neponižuje a nezesměšňuje žáky před třídou, zachovává důstojnost, má autoritu.

Krizový plán při výskytu šikany pedagoga

- Při podezření na šikanu učitele se pedagog (pracovník školy) obrátí na pracovníka školního poradenského pracoviště nebo vedení školy.
- Na základě prvotní informace situaci citlivě prošetří člen školního poradenského pracoviště, případně pozvaný odborník na řešení šikany, a ve spolupráci s vedením školy situaci řeší.
- V případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem/žáky si pedagog zajistí pro sebe bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.) a požádá kolegu/vedení školy o zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě.
- Pro třídu, kde se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program.

V Brně dne 1. 9. 2025

Ing. Petr Veselý
ředitel

Tato směrnice nahrazuje směrnici č. S06/2024

Přílohy

Příloha č. 1

Charakteristika šikany a postup při jejím řešení

Šikana je forma násilí (agrese), která ve škole ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání. Při jejím výskytu dochází k narušení pocitu bezpečí žáků a/nebo pedagogů. I při relativně malé intenzitě šikany může u žáků i pedagogů, kteří šikanou prošli, docházet k závažným psychickým traumatům.

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Znaky šikany

- Záměrnost
- Cílenost
- Nepoměr sil
- Opakovanost (jak často to dělají)
- Dlouhodobost (od kdy to dělají)
- Samoučelnost agrese
- Nepříjemnost útoku
- Stupňovitost
- Bezmoc (stejně mi nikdo nepomůže).

Podoby šikany

- Přímá šikana – fyzická (bití, plivání, tahání za vlasy, nevhodné doteky apod.), verbální (vulgární nadávky, zraňující komentáře, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy, sexuálně nevhodný jazyk), neverbální (urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři nebo v řeči těla, ničení/kradení/schovávání věcí nebo učebních pomůcek, vysmívání se žákovi).
- Nepřímá šikana – má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Je většinou nefyzická (záměrná ignorace, izolování žáka nebo učitele, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace).
- Elektronická šikana, tj. kyberšikana – zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka, učitele nebo příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod. Kyberšikana má ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž se ještě více zhoršuje prožívání oběti.

POZOR! Šikana x škádlení (chybí nepoměr sil, žák je schopen škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho). Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže

bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Varovné signály šikanování

Důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoli odlišnost žáka např. fyzická zdatnost (fyzicky slabý žák apod.), vzhled (nosí brýle apod.), hmotnost (má nadváhu apod.), akademické ambice, barva pleti, tělesná neobratnost, inteligence – snížení rozumových schopností nebo naopak nadání, jazyková/komunikační bariéra, socioekonomická odlišnost, psychická odlišnost (bojácnost, přecitlivělost apod.), speciální vzdělávací potřeby žáka (žák s autismem, poruchami v chování apod.). Je proto důležité umět rozpoznat přímé a nepřímé signály šikanování, které bývají obvykle nenápadné.

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet, např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;

- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Zákonní zástupci žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- za žákem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- žák nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonoval apod.;
- žák není zván na návštěvu k jiným žákům;
- nechutí žák jít ráno do školy; žák odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- žák nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- žák chodí domů ze školy hladový (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!";
- žák ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- žák bývá doma smutný či apatický nebo se objevuje výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;
- žák žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratil), případně doma krade peníze;
- žák nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- žák je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům;
- žák si stěžuje na neurčitě bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma; své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- žák se vyhýbá docházce do školy;
- žák se zdržuje doma více, než měl ve zvyku.

Stadia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Zvláštnosti psychických šikan

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí. (Kolář, 2011)

Postup při řešení počátečních stadií šikanování

Tento postup patří do skupiny scénářů těch případů odhalení šikany, které zvládne škola sama vlastními silami, bez pomoci odborníka (dle Koláře):

1. Odhad závažnosti (1.-5. stadium). Rozpoznání, zda nejde o neobvyklou formu šikanování (standardní forma). Stanovení formy šikany (na základě tří kritérií – způsob chování a výpovědí obětí a svědků, závažnost a častost agresivních projevů, doba po jakou šikanování trvalo).
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální rozhovory se svědky – co, kdo, kde, kdy, jak, jak často, jak, proč (ne u obětí), nepřipustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace obětí s agresory
5. Ochrana obětí
6. Předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a. Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) Rozhovor s agresory – dobře se připravit – jinak ztráta času, musíme znát vnější obraz šikanování, princip „přitlačení ke zdi“ (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

7. Realizace vhodné metody

- a) Metoda usmíření
- b) Metoda vnějšího nátlaku – výchovná komise s agresorem a jeho rodiči, výchovná opatření

8. Třídnická hodina – efekt metody usmíření, oznámení o potrestání agresorů

9. Rozhovor s rodiči oběti – setkání až po úplném vyšetření. Informace o zjištění a závěrech školy, domluvit se na dalších opatřeních

10. Třídní schůzka

11. Práce s celou třídou

Ukázka zapracování základního postupu do konkrétní školní praxe:

1. Jakékoliv náznaky nevhodného sociálního chování bereme vážně.
2. Vedeme diskrétně rozhovor s obětí či s informátorem.
3. Sepíšeme zápis z pohovoru. Tento zápis je zdrojem nejvíce informací, velmi důležitý pro další práci, důležité je chránit informace i zdroj (od koho víme a co). Obsah sdělení je přesně to, co říká ten člověk, nic víc, žádné další vlastní domněnky, vlastní slova, zajímá nás hlavně kdo, kde, kdy, jak.
4. Zajistíme bezpečnost oběti.
5. Informujeme třídního učitele a kohokoliv z užšího realizačního týmu (ŠMP, VP).
6. Najdeme si vhodné svědky, nikdy nevyšetřujeme veřejně. Informace získáváme diskrétně od seriózních svědků, popřípadě konfrontací jejich svědectví. Hledáme žáky, kteří s obětí sympatizují, kamarádi s ní, nepřijímají normy šikanování.
7. Svoláme užší realizační tým.
8. Provedeme rozhovory s oběťmi
9. Provedeme rozhovory s agresory (zajistíme, aby se nemohli domluvit). 9) Nedopustíme konfrontaci oběti s útočníky.
10. Svoláme výchovnou komisi (pedagogickou radu).
11. Informujeme rodiče. Neumožníme konfrontaci rodičů oběti a útočníka.
12. Pracujeme se třídou, kde k události došlo.

Při vyšetřování a řešení pokročilé šikany se škola obrací na externí odborníky na šikanu, kteří jsou vybavení pro řešení třetího, čtvrtého a pátého stádia.

Při řešení by se škola měla vyvarovat těchto nevhodných postupů:

- přehlížení, bagatelizací agresivního nebo násilného chování,
- odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama, „postavila se jí“,
- nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli nebo se veřejně ihned na místě omlouvali,
- vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně,
- nedostatečného vyhodnocení závažnosti problému a z toho plynoucí volby neadekvátních postupů nebo nepřiměřeného trestu,
- emotivního řešení problému (k řešení problému je třeba přistupovat věcně),

- agresivního řešení problému (např. násilím),
- příliš autoritativního řešení (např. zastrašováním nebo vyhrožováním), což může vést spíše ke zhoršení situace, případně ke skrytějším formám šikany, nebo i k jinému rizikovému jednání,
- předjímání recidivy útočníka,
- řešení i méně závažného rizikového chování v součinnosti s policií (zbytečná kriminalizace útočníka),
- automatického obviňování oběti (sekundární viktimizace),
- vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany.

Příloha č. 2

Kyberšikana

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií (počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších moderních komunikačních nástrojů), a ke které dochází opakovaně, ať už ze strany původního agresora či dalších osob – tzv. sekundárních útočníků (např. opakované sdílení nahrávky, opakované komentování apod.).

Ačkoli je kyberšikana zpravidla definována jako činnost záměrná, může vzniknout i nezáměrně – např. jako nevhodný vtip, který se v on-line prostředí vymkne kontrole. Kyberšikana je často zaměňována s tzv. on-line obtěžováním – jednorázové útoky, jejichž dopad je pouze dočasný. „Opravdová“ kyberšikana musí splňovat zejména kritéria opakovanosti, musí být dlouhodobá a musí být vnímána jako ubližující. Oběť se pak nedokáže útokům účinně bránit, existuje mocenská nerovnováha.

Jak předcházet kyberšikaně na úrovni školy

- Pravidla používání ICT a mobilních telefonů jsou zavedena ve školním řádu, provozním řádu počítačových učeben a ve směrnici Pravidla provozu počítačové sítě.
- Vyučující ICT informují žáky na začátku školního roku/dle potřeby i průběžně/opakovaně připomínat/ o etiketě a „listině práv na internetu“.
- Být vzorem vhodného užívání moderních technologií.
- Pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu.
- Začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky.
- Vzdělávat pedagogy.
- Podporovat pozitivní využívání technologií.

Jak předcházet kyberšikaně na úrovni jednotlivých pedagogů

- Posilovat empatii mezi žáky.
- Pracovat na klimatu třídy, školy.
- vést k úctě k druhým lidem.
- Dávat žákům pozitivní zpětnou vazbu.
- Vytvářet dobré vztahy mezi žáky a kolegy.
- Důsledně zakročovat vůči projevům agrese.

Strategie řešení kyberšikany

Vhodný postup pro oběť kyberšikany:

- Zachovat klid – nejednat ukvapeně
- Uschovat důkazy – sms zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, uložte www stránky apod. Na základě těchto důkazů může být proti útočníkovi zahájeno vyšetřování.
- Ukončit komunikaci s pachatelem – nekomunikovat s útočníkem, nesnažit se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, nevyhrožovat, nemstít se. Cílem útočníka je vyvolat v oběti reakci, ať už je jakákoli.

- Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje – pokusit se zamezit útočníkovi přístup k účtu nebo telefonnímu číslu oběti, kontaktovat poskytovatele služby.
- Identifikovat pachatele
- Oznámit útok dospělým (učitel, rodič)
- Nebát se vyhledat pomoc u specialistů – kontaktovat specializované organizace, Policii.

Řešení kyberšikany z pohledu školy

Vzhledem k tomu, že kyberšikana je úzce propojena s tradičními formami šikany, které běžně probíhají ve škole, kyberšikana je také v prostředí školy řešena.

Základním úkolem je zmapování konkrétního případu, který pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.

Co může dělat škola:

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí – zklidnění oběti, nabídnout podporu. V součinnosti s IT odborníkem (poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služeb) zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala (odstranit závadný obsah z internetu – smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele atd.
2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů – pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit si seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany.
3. Incident vždy vyšetřit – vyšetřování zahrnuje zjištění, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť apod.
4. Informovat rodiče – o incidentu je nutné informovat rodiče oběti i rodiče agresora, rodiče poučit o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ nespadá do kompetence školy a že mají právo využít právních služeb (pokud útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole)
5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi.
6. Žádat o konečný verdikt a informace – po vyšetření celé situace je nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (Policie ČR, OSPOD, PPP...).
7. Zvolit odpovídající opatření – při potrestání agresorů postupovat v souladu se školním řádem.
8. Realizovat preventivní opatření – aby se nežádoucí chování v budoucnu neopakovalo, např. realizace projektových dnů zaměřených na prevenci, příprava materiálů pro podporu prevence, posilování dobrých vztahů mezi žáky, hraní rolí apod.

Řešení kyberšikany z pohledu rodiče:

1. Zajistit bezpečí a podporu žáka.
2. Vyšetřit situaci – rodič musí rozumět, co se přesně stalo, kdo byl do kyberšikany zapojen, jaká byla prvotní příčina apod.
3. Vyhnout se bezprostřednímu zákazu přístupu žáka k IT – zákaz přístupu žáka k IT situaci neřeší, nemá ani preventivní efekt.

4. Kontaktovat školu, specializovanou instituci či přímo rodiče agresora – společně s nimi rodič zajistí odstranění závadných materiálů, provést blokaci, promyslet postup řešení. V případech, kdy bylo vyhrožováno fyzickým napadením nebo pokud existuje podezření, že byl spáchán trestný čin, je vhodné kontaktovat Policii ČR.
5. Požadovat konečný verdikt – jak byli potrestáni pachatelé, jaká opatření bude škola nadále realizovat ke zlepšení bezpečí svých žáků aj.
6. Vyvodit důsledky a stanovit opatření – v případě, že se žák stal pachatelem kyberšikany, je nutné ho potrestat, v případě opakovaného páčání kyberšikany pak trest úměrně navyšovat, aby si uvědomil, že je jeho chování neakceptovatelné a opravdu závažné.
7. Spolupracovat se školou i po skončení kyberšikany.

Škola má jednoznačnou odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Při stanovení kompetencí při řešení kyberšikany je třeba zjistit, zda jednání prokazatelně souvisí s činností školy.

Pokud ano:

- Škola pomůže oběti zajistit důkazy.
- Škola postupuje podle krizového plánu.
- Školský zákon nově (od 1. 9. 2017) definuje formulaci zvláště závažného porušení školského zákona, kdy je ředitel školy povinen v uvedeném případě žáka SŠ vyloučit. Jde o hrubé opakované slovní a fyzické projevy násilí na ostatních žácích, nebo také na učitelích.
- V závažnějších případech kyberšikany (kdy naplňuje skutkovou podstatu trestného činu) škola kontaktuje Policii ČR a OSPOD.
- Škola informuje zasažené žáky o výsledcích šetření ve škole a udělených trestech.

Pokud ne:

- Škola nemůže udělovat kázeňské tresty, popř. snížené známky z chování za činnost, která se nestala během vyučování nebo v rámci akcí organizovaných a zajištěných školou, kde učitel vykonává nad žáky dohled.
- Škola doporučí rodičům oběti, aby se obrátili na Policii ČR a specializovanou instituci (Linka bezpečí, Dětské krizové centrum, PPP).
- Škola informuje (se souhlasem zletilého žáka nebo rodiče/zákonné zástupce žáka nezletilého) zasažené žáky o postupu při řešení kyberšikany. Žákům sdělí, že škola v tomto případě trestat nemůže, proto byl případ předán policii.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- Dojde-li k šikaně/kyberšikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností nebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci (ZZ) žáka, který byl útočníkem, tak ZZ žáka, který byl obětí (vyplývá z § 21 odst. 2 školského zákona, podle něhož mají ZZ žáků a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání).
- Škola ohlašuje OSPOD takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. V případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.
- Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Tuto skutečnost oznámí ředitel školy jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR na nejbližším obvodním oddělení policie nebo přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování. V takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyznění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také ZZ žáka.

Příloha č. 3

Literatura a jiné zdroje

- Bittmannová, L., & Bittmann, J. (2016). Prevence a účinné řešení šikany. Pasparta.
Kolář, M. (2000, 1997). Skrytý svět šikanování ve školách. Portál.
Kolář, M. (2001, 2005). Bolest šikanování. Portál.
Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Portál.
Kovaříková, M. (2020). Krizové situace ve škole. Grada.
Martínek, Z. (2015). Kriminalita školní mládeže. Grada.
Mertin, V., & Krejčová, L. et al. (2013). Problémy s chováním ve škole – jak na ně. Wolters Kluwer.
Svoboda, J., & Němcová, L. (2015). Krizové situace výchovy a výuky. Triton.

Publikace pro žáky

- Mayrock, A. (2014). Jak přežít šikanování. Portál.
Verdick, E. (2014). Jak přežít, když mě všechno štve – Rádce. Portál.
Shumsky, R., et al. (2015). Jak přežít, když si nevím rady se školou. Portál.
Espelandová, P. et al. (2014). Jak přežít, když si nevěřím. Portál.

Webové stránky - zdroje, odkazy

- www.minimalizacesikany.cz
www.sikana.org
www.linkabezpeci.cz
www.e-nebezpeci.cz
www.ncbi.cz
www.e-bezpeci.cz
www.napisnam.cz
www.msmt.cz
<https://msmt.gov.cz/search.php?s%5Bsort%5D=date&query=prevence>
www.drogy-info.cz
www.odrogach.cz
www.zivot-bez-zavislosti.cz
www.bezpecne-online.cz
www.bezcigaret.cz
www.anabell.cz
[www.stud.czhttps://nepanikar.eu/](https://stud.czhttps://nepanikar.eu/)
www.opatruj.se
www.zustannadvlivem.cz
<https://nevypustdusi.cz/>
www.drogovaporadna.cz
www.prevcentrum.cz
www.podaneruce.cz
www.p-centrum.cz
www.casmp.cz
www.aids-hiv.cz
www.spondea.cz
www.rekninedrogam.cz

Příloha č. 4

Kontakty na specializovaná zařízení

Pedagogicko-psychologická poradna Brno
Zachova 561/1, 602 00 Brno, tel. 775 918 817

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, PPP Brno
Sládkova 45, 613 00 Brno, tel.: 548 526 802, 723 252 765
e-mail: sladkova@pppbrno.cz

PODANÉ RUCE, o.p.s.
Hapalova 22, 621 00 Brno, tel.: 549 211 278
e-mail: prevence@podaneruce.cz

RATOLEST BRNO, o. s.
třída Kpt. Jaroše 7b, 602 00 Brno, tel.: 773 826 837
e-mail: ratolest@ratolest.cz

Středisko výchovné péče, Brno (ambulantní i pobytové služby)
Veslařská 252, 637 00 Brno, tel.: 722 952 499, 543 216 685
e-mail: svpbrno@svpbrno.cz
Středisko výchovné péče, Brno
Hlinky 55/140, 603 69 Brno, tel.: 775 989 826
E-mail: info@svpbrno.cz

STŘEDNÍ ŠKOLA
GRAFICKÁ BRNO
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Příloha č. 5

Zápis z rozhovoru - formulář

ZÁPIS Z POHOVORU

Datum:

Čas:

Kdo:

Obsah sdělení:

Dohoda:

Datum zápisu:

Podpis zapisovatele:

Podpis oznamovatele:

Příloha č. 6

Dokumenty MŠMT

Strategie

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 až 2027

Akční plán realizace národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2023 – 2025

Krajské strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Metodické pokyny a doporučení

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (čj. 21 291/2010-28) od 1. 11. 2010 (přílohy upravované, revidované)

Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (čj. 21149/2016)

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (čj. 10 194/2002-14)

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (čj. 14 423/99-22)

Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (čj. 25 884/2003-24)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (čj. 37 014/2005-25)

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVÝP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013/ Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)

Vyhlášky

Č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Č. 27/2016 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Zákony

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovné péče, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 242/2024 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

STŘEDNÍ ŠKOLA
GRAFICKÁ BRNO
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Střední škola grafická Brno, příspěvková organizace

Šmahova 364/110, 627 00 Brno

Zákon č. 101/2000 Sb. Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů